

TĂNG CƯỜNG VIỆC LÀM CHO NGƯỜI LAO ĐỘNG KHUYẾT TẬT TẠI TỈNH ĐẮK LẮK TRÊN CÁC NỀN TẢNG SỐ: THỰC TRẠNG VÀ KHUYẾN NGHỊ

Nguyễn Thị Hải Yến¹, Trần Thị Ngọc Hạnh¹, Lê Thái Phong², Thái Thanh Hà²,
Dương Thị Hoài Nhung², Nguyễn Thị Khánh Chi²

Ngày nhận bài: 02/11/2021; Ngày phản biện thông qua: 24/11/2021; Ngày duyệt đăng: 30/11/2021

TÓM TẮT

Nhờ sự phát triển của công nghệ số mà khoảng cách của xã hội với người khuyết tật (NKT) đang ngày càng thu hẹp lại với việc cung cấp các công cụ giao tiếp tiện lợi hơn. Đặc biệt cơ hội việc làm, khởi nghiệp cho NKT trên các nền tảng số cũng đa dạng và phong phú hơn. Tuy nhiên để phát triển các nền tảng số phù hợp với điều kiện và khả năng của những NKT cần các yêu cầu nhất định. Nghiên cứu được thực hiện nhằm tìm hiểu thực trạng việc làm và tham gia vào các nền tảng số của người lao động khuyết tật trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk và phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến khả năng tiếp cận nền tảng số của họ. Bài viết sử dụng phương pháp nghiên cứu định tính để phân tích các dữ liệu. Trong đó, dữ liệu sơ cấp được thu thập từ 32 cuộc phỏng vấn sâu tập trung vào 04 nhóm đối tượng gồm: người lao động khuyết tật, các doanh nghiệp và tổ chức có lao động là NKT, đại diện các tổ chức của NKT và đại diện các cơ quan nhà nước. Từ đó, nhóm nghiên cứu đề xuất một số khuyến nghị phát triển nền tảng số cho NKT nhằm tăng cường việc làm cho người khuyết tật tại tỉnh Đắk Lắk dựa trên bốn khía cạnh: xã hội, công nghệ, tài chính và động lực.

Từ khóa: nền tảng số, người khuyết tật (NKT), người lao động khuyết tật (NLĐKT), việc làm.

1. MỞ ĐẦU

Theo thống kê của Tổng cục Thống kê qua kết quả cuộc điều tra quốc gia quy mô lớn đầu tiên về NKT Việt Nam tính đến năm 2016, Việt Nam có khoảng 6.2 triệu NKT từ 2 tuổi trở lên, chiếm 7,06% dân số (Tổng cục thống kê, 2018). Đây là cuộc điều tra đầu tiên có quy mô lớn sử dụng tiêu chuẩn quốc tế xác định NKT để thu thập các thông tin toàn diện về cuộc sống của NKT tại Việt Nam, được tiến hành trong hai năm 2016-2017, với sự hỗ trợ của các Bộ ngành, các tổ chức Quốc tế, đặc biệt là sự hỗ trợ kỹ thuật của UNICEF, Nhóm Washington về Thống kê khuyết tật và Chính phủ Australia. Đây là số liệu chính thức đang được sử dụng trong các số liệu báo cáo liên quan đến NKT. Tuy nhiên, bên cạnh đó, còn có các số liệu khác cũng đang được sử dụng như một nguồn tham khảo như: Theo kết quả của cuộc tổng điều tra dân số và nhà ở, tính đến tháng 04/2019, cho thấy tỷ lệ người từ 5 tuổi trở lên bị khuyết tật ở Việt Nam là 3,7% (Tổng cục thống kê, 2020). Đối với NKT, việc làm có ý nghĩa giúp NKT phát huy khả năng của mình, vượt qua khó khăn, hòa nhập cộng đồng, đáp ứng nhu cầu của cá nhân và vươn lên tham gia bình đẳng vào các hoạt động kinh tế - xã hội. Trong quá trình thực hiện các chính sách và các hoạt động trợ giúp NKT thì vấn đề việc làm cho người khuyết tật là một vấn đề khó khăn và bức xúc nhất. Với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ nói chung

và nền kinh tế số nói riêng đã mở ra những cơ hội mới giúp họ có thể bước qua những rào cản nắm bắt các cơ hội việc làm trên các nền tảng số. Theo báo cáo “Triển vọng việc làm và xã hội năm 2021: Vai trò của nền tảng lao động số trong công cuộc chuyển đổi thế giới việc làm”, các nền tảng số đang tạo ra những cơ hội việc làm mới cho những người yếu thế trong những thị trường lao động truyền thống đặc biệt là cho NKT. Các nền tảng cũng cho phép doanh nghiệp tiếp cận với một lực lượng lao động linh hoạt có kỹ năng khác nhau với quân số lớn, đồng thời mở rộng cơ sở khách hàng của họ.

Thực tiễn tại tỉnh Đắk Lắk, việc làm của người khuyết tật cũng gặp không ít khó khăn. Toàn tỉnh hiện có khoảng 4,2% dân số là NKT (Sở Lao động – Thương binh và Xã hội tỉnh Đắk Lắk, 2021). Tỷ lệ NKT học nghề, học văn hóa và có việc làm trên địa bàn tỉnh còn rất thấp, chủ yếu là NKT và gia đình tự tạo việc làm, còn các doanh nghiệp nhận người khuyết tật vào làm việc không cao. Giải quyết nhu cầu việc làm của NKT đang là vấn đề cần được quan tâm. Chính vì vậy, nghiên cứu để tăng cường việc làm cho NLĐKT tại tỉnh Đắk Lắk trên các nền tảng số là hết sức cần thiết.

Nghiên cứu được thực hiện với mục tiêu tìm hiểu thực trạng việc làm của NLĐKT tại tỉnh Đắk Lắk trên các nền tảng số và các yếu tố ảnh hưởng. Từ đó đề xuất một số khuyến nghị phát triển nền tảng số để giúp tăng cường việc làm cho NLĐKT

¹Khoa Kinh tế, Trường Đại học Tây Nguyên;

²Trường Đại học Ngoại thương Hà Nội;

Tác giả liên hệ: Trần Thị Ngọc Hạnh, ĐT: 0901901854, Email: ttnhanh@ttn.edu.vn.